

תקציר

כשעלתה לדיון סוגיית גיוס בנות לצבא נשמעו קולות שונים בקרב הציונות הדתית. חלקם ראו בכך צעד לגיטימי ונכון וחלקם הגדול התנגד לכך. לאחר מספר שנים התקבע קול אחיד בציונות הדתית (מערכת החינוך, רבנים ופוליטיקאים) המתנגד באופן ברור לגיוס הבנות לצבא ומכוון את הבנות למסלול של שירות לאומי.

בתחילת שנות האלפיים החלה מגמת עלייה באחוזי גיוס הבנות הדתיות לצה"ל בניגוד לעמדה הרשמית של הממסד הציוני דתי. תנועה זו שבאה מלמטה הביאה לשינוי העמדה האחידה בקרב הציונות הדתית, ויצרה מצד אחד תמיכה בגיוס ומצד שני הגבירה את ההתנגדות אצל גורמים אחרים. בעקבות גיוס הבנות בפועל החלו חלק ממנהלי המוסדות לאפשר הצגת המסלול הצבאי לבנות כאופציה לגיטימית בניגוד לעמדתו הרשמית של החמ"ד. זרם רבנים מתוך הציונות הדתית ראה את אחוזי הגיוס והחל להציג עמדה רבנית הרואה באופן חיובי את גיוס הבנות לצבא, בעוד זרם מרכזי מקרב הרבנים דווקא רואים מגמה זו באופן שלילי ועל כן חרפו את הביטויים כנגד הגיוס. בזרם הפוליטי ניתן לזהות שינוי כך שבשנים האחרונות החלו פוליטיקאים דתיים לתת גיבוי לגיוס בנות דתיות לצבא בעקבות העלייה באחוזי הגיוס, דבר שלא היה קיים בעשרות השנים האחרונות. משתקף כאן תהליך של "מלמטה למעלה" שבו העובדה שבנות דתיות בחרו להתגייס שינתה ועיצבה את המדיניות של חלק מהגורמים המשפיעים בקרב הציונות הדתית.